

Parshat Beréshiet – 5787 – nr. 286

Samenvatting van de Parsha

In het begin schiep Hasjem afzonderlijke en verschillende creaties . Elk van deze afzonderlijke en verschillende creaties heeft zijn eigen toegewezen doel om geschapen te worden, en het is de universele verantwoordelijkheid van alle creaties om elkaars G-ddelijk verordende recht te beschermen om hun geïndividualiseerde missies te volbrengen. Als een creatie het doel van een andere creatie om geschapen te worden hindert of verstoort, verzet de verstorende creatie zich tegen de gevestigde orde van de Schepper en Zijn doel om die specifieke creatie te scheppen .De Schepper voorziet in alle benodigde kwaliteiten en hulpmiddelen voor elke afzonderlijke en verschillende creatie om te bestaan en haar reden van schepping te bereiken .

1e Aliya: De schepping van het universum wordt dag na dag gedetailleerd beschreven , eindigend met de schepping van Shabbat . Let op de nadruk op Speciatie in het verslag van de eerste zes dagen .

2e en 3e Aliya: De schepping van Adam en Chava en het verhaal van Gan Eden worden gedetailleerd beschreven.

4e Aliya : Adam en Chava worden verdreven uit Gan Eden en het verhaal van Kajin en Hevel wordt verteld.

5e, 6e en 7e Aliyot: Chronologisch gezien is de tijd die in Parshat Beréshiet wordt behandeld van jaar 1 (de schepping van de mensheid) tot de geboorte van Noach's drie zonen in 1556. De laatste drie Aliyot vermelden de 10 generaties van Adam tot Noach die in die tijd leefden, evenals de degeneratie van de relatie van de mens met Hasjem . Het is belangrijk om op te merken dat Noach's generatie de eerste generatie was die Adam niet meer persoonlijk gekend heeft .

Samenvatting van de haftara : (Shmuel(1) , 20-18)

De haftara van vandaag wordt gelezen op een sjabbat die direct (morgen) gevolgd wordt door Rosj Chodesj . De lezing begint inderdaad met de woorden: " Jonathan zei: 'Morgen is Rosh Chodesj " Het verhaal is er één van loyaliteit en toewijding. David en Jonathan zijn goede vrienden. Jonathan's vader, koning Shaul , veracht David, omdat hij bang is dat hij hem van de troon zal stoten. Jonathan voelde gevaar en zei tegen David dat hij zich in het veld moest verstoppen in plaats van Shaul's Rosh Chodesh-feest bij te wonen . Jonathan ging toen naar het feest en peilde de stemming van de koning . Toen hij zich realiseerde dat Shaul vastbesloten was om David te doden, ging Jonathan naar het veld, schoot drie pijlen af en riep naar zijn assistent : "De pijl is voorbij je," een vooraf bepaald signaal aan zijn vriend dat het niet veilig was om terug te keren naar het paleis van de koning.

Voordat ze uit elkaar gingen, huilden en omhelsden de twee vrienden elkaar en beloofden ze ,dat ze hun wederzijdse liefde voor elkaar , generaties lang zouden koesteren .

De Hashem van de schepping en het land Israël

Er zijn momenten waarop een oude tekst directer lijkt te spreken over waar we nu zijn dan over de tijd waarin hij voor het eerst geschreven werd . Zelden is dat meer waar geweest dan in het geval van de beroemde eerste opmerking van Rasji op de Tora, op de woorden: "In het begin schiep Hashem..." Laten we er in zijn geheel naar luisteren (lezen) :

Rabbi Jitschak zei: De Tora had moeten beginnen met het vers: "Deze maand zal voor u de eerste van de maanden zijn" (Shemot 12:2), wat het eerste gebod was dat aan heel Israël werd gegeven. Waarom begon het dan met 'In den beginne'? Het begon zo omdat het, het idee wilde overbrengen dat vervat zit in het vers (Psalm 111:6): "De kracht van Zijn daden vertelde Hij aan Zijn volk, om hen het bezit van de naties te geven." Zodat als de naties van de wereld tegen Israël zullen zeggen: "Jullie zijn rovers omdat jullie met geweld het land van de zeven naties hebben ingenomen", zou Israël hen kunnen antwoorden: "De hele aarde behoort toe aan de Heilige, gezegend zij Hij. Hij heeft het geschapen en aan hen gegeven, en door Zijn wil heeft Hij het van hen afgenomen en aan ons gegeven." (Rashi : Beréshiet 1:1)

Rasji had vandaag de dag misschien rechtstreeks tot ons gesproken, in onze tijd van antizionisme, boycotts, sancties en desinvesteringen tegen Israël (BDS), en zelfs van een groeiende twijfel aan het bestaansrecht van de staat. Rasji (1040-1105) woonde in Troyes, Noord-Frankrijk, in een tijd waarin de positie van de joden onder christelijke heerschappij ernstig

begon te verslechteren. Hij maakte de meest traumatische gebeurtenis uit die periode mee: de massamoord op Joodse gemeenschappen in Lotharingen aan het begin van de Eerste Kruistocht in 1096. De Joden in zijn tijd werden vervolgd en stonden machteloos. Ze hadden geen realistische hoop op een onmiddellijke terugkeer naar hun land Israël.

Wat de logica van R. Jitschak's interpretatie betreft, deze lijkt gespannen. Waarom begon de Tora met de schepping? Omdat dat een fundamenteel onderdeel is van het joodse geloof. R. Jitschak lijkt te argumenteren dat, aangezien de Tora in de eerste plaats een boek met geboden is, het zou moeten beginnen met het eerste gebod – in ieder geval het eerste dat aan de Joden als collectieve entiteit werd gegeven. Maar het is duidelijk dat niet alles in de Tora een bevel is. Een groot deel ervan is verhalend. De vraag van R. Jitschak is dus vreemd.

Dat geldt ook voor zijn antwoord. Waarom brengt men de schepping in verband met een uitdaging van het recht van de Joden op het Land? Waarom, als R. Jitschak uitsluitend geïnteresseerd is in geboden, geef dan niet het voor de hand liggende halachische antwoord: het scheppingsverhaal wordt verteld om het gebod, om de Sjabbat te houden, uit te leggen. Zo bezien is het allemaal zeer verwarrend.

In feite maakt R. Jitschak echter een zeer overtuigend punt. Enkele jaren geleden schreef een seculiere geleerde, David Clines, een boek met de titel *The Theme of the Pentateuch*. Zijn conclusie was dat het enige overkoepelende thema van de vijf boeken van Moshe de belofte van het land is. Dat is zeker het geval. Er zijn subthema's, maar deze domineert alle andere.

Zeven keer belooft Hashem in Beréshiet het land aan Avraham, één keer aan Jitschak en drie keer aan Jacov. De rest van de Tora, vanaf het begin van Shemot, wanneer Moshe hoort over 'het land dat vloeit van melk en honing', tot het einde van Devarim, wanneer hij het van verre ziet, gaat over Israël, de bestemming van de Joodse reis.

Er is een fundamentele regel voor de literaire vorm. Tsjechov zei: als er in het eerste bedrijf van een toneelstuk een pistool op het podium staat, moet het deel uitmaken van de plot, anders zou het er helemaal niet moeten zijn. Als het centrale thema van de Tora de belofte van het land is, moet het begin daar op de een of andere manier mee in verband staan. Vandaar het punt van Rabbi Jitschak: het scheppingsverhaal moet te maken hebben met het Land Israël. Wat zou dit kunnen zijn als het niet een signaal zou zijn dat de belofte op grond waarvan het Joodse volk het eigendomsrecht op het land heeft, afkomstig is van de hoogst denkbare bron, de soeverein van het universum, de Auteur van alles.

Zodra we dit hebben gezegd, rijst er een voor de hand liggende vraag. Waarom zou een religie aan een land gebonden moeten zijn? Het klinkt absurd, vooral in de context van het monotheïsme. De Hashem van overal kan beslist overal worden gediend.

Ook hier stuurt Rabbi Jitschak ons in de goede richting. Hij herinnert ons aan het eerste gebod dat aan de Israëlieten als volk werd gegeven toen ze op het punt stonden Egypte te verlaten.

“Deze maand zal voor jou, het begin van de maanden zijn; de opening van het jaar, deze maand is voor jou.” (Shemot 12:2)

Het jodendom gaat niet in de eerste plaats over persoonlijke verlossing, over de relatie tussen het individu en Hashem in de innerlijke schuilhoeken van de ziel. Het gaat over collectieve verlossing, over wat het betekent om een samenleving te creëren die het tegenovergestelde is van Egypte, waar de sterken de zwakken tot slaaf maken. De Tora is de architectonische vorm van een samenleving waarin mijn vrijheid niet wordt gekocht ten koste van de jouwe, waarin gerechtigheid regeert en wordt erkend dat ieder individu het beeld van Hashem draagt. Het gaat over de waarheden die Thomas Jefferson vanzelfsprekend noemde: “dat alle mensen gelijk geschapen zijn, dat ze door hun Schepper begiftigd zijn met bepaalde onvervreembare rechten.” Het gaat over wat John F. Kennedy bedoelde toen hij sprak over 'het geloof, dat de rechten van de mens niet voortkomen uit de vrijgevigheid van de staat, maar uit de hand van Hashem.'

Wij zijn sociale dieren. Daarom vinden wij Hashem in de samenleving. Dat is wat we ontdekken als we nadenken over de basisstructuur van de vele geboden van de Tora. Ze omvatten wetten over de rechtsbedeling, het voeren van oorlog, eigendom van land, werkgever-werknemerrelaties, het welzijn van de armen, de periodieke kwijtschelding van schulden, kortom, een hele wetgevende structuur voor de creatie van wat Rav Aaron Lichtenstein 'maatschappelijke zaligheid' genoemd heeft.

Wetten vormen een samenleving, en een samenleving heeft ruimte nodig. Een heilige

samenleving heeft een heilige ruimte nodig, een heilig land. Daarom hebben joden en jodendom hun eigen land nodig.

In vierduizend jaar, waarvan de Joden een groot deel in ballingschap leefden, waren de mensen van het verbond over de hele aarde verspreid. Er is geen land waar joden nooit hebben gewoond. Toch was er in al die eeuwen maar één land waar ze konden doen wat bijna ieder ander land als vanzelfsprekend beschouwt : hun eigen samenleving creëren in overeenstemming met hun eigen overtuigingen .

Het uitgangspunt van de Tora is dat Hashem ergens in het bijzonder gevonden moet worden als Hij overal in het algemeen gevonden moet worden. Net zoals in het scheppingsverhaal Sjabbat heilige tijd is, zo is Israël in de Tora als geheel heilige ruimte. Dat is de reden waarom in het jodendom religie gebonden is aan een land, en een land aan een religie.

Maar nu komen we bij het meest verbijsterende deel van Rabbi Jitschak's commentaar. Denk aan wat hij zei : Mocht iemand het recht van het Joodse volk op het land Israël in twijfel trekken, dan kan het Joodse volk antwoorden: "Hashem heeft het universum geschapen. Hij verdeelde de aarde in vele landen, talen en landschappen. Maar één klein land gaf Hij aan het Joodse volk. Dat is ons eigendomsrecht op het Land."

Hoe kon rabbijn Jitschak dit in hemelsnaam als een overtuigend antwoord beschouwen ? Het is vrijwel onvermijdelijk dat iemand die het recht van het Joodse volk op het Land Israël in twijfel trekt, niet in de Hashem van Israël zal geloven. Dus hoe zal een verwijzing naar Israël's Hashem de zaak van Israël bekrachtigen ?

Ironisch genoeg weten we het antwoord op die vraag. Tegenwoordig gelooft de overweldigende meerderheid van degenen die het bestaansrecht van Israël betwisten in Israël's Hashem, dat wil zeggen, de Hashem van Avraham. Ze behoren tot de grote geloofsfamilie die bekend staat als de Avrahamitische monotheïsten .

Tegen hen moeten we nederig zeggen: als het om politieke conflicten gaat, laten we dan naar een politieke oplossing zoeken. Laten we samenwerken in het streven naar vrede . Maar als het om religie gaat, laten we dan niet vergeten dat er zonder het jodendom geen christendom en geen islam zou zijn . In tegenstelling tot het christendom en de islam heeft het jodendom nooit geprobeerd de wereld te bekeren of een imperium te creëren. Het enige wat het zocht was één klein landje, beloofd aan de kinderen van Israël door de Schepper van het universum, in wie joden, christenen en moslims allemaal geloven.

Helaas had Rabbi Jitschak gelijk, en Rasji had gelijk toen hij hem aan het begin van zijn Tora-commentaar citeerde. Het Joodse volk zou worden uitgedaagd wat betreft zijn recht op het land, door mensen die beweerden dezelfde Hashem te aanbidden. Diezelfde Hashem roept ons vandaag op tot de waardigheid van de menselijke persoon, de heiligheid van het menselijk leven en de noodzaak van vrede. En diezelfde Hashem vertelt ons dat er in een wereld van 82 christelijke en 56 islamitische landen ruimte is voor één kleine Joodse staat. (R. Jonathan Sacks z"l)

Een zinvolle omissie

Het tragische verhaal van de tweede generatie van de mensheid ontvouwt zich als Kajin en Hevel, de zonen van Adam en Chava, elk een offer aan Hashem brengen.

Hashem accepteert Hevel en zijn offer, maar wijst Kajin en zijn inspanningen af. Niet in staat een Hashem's afwijzing te accepteren die volgens hem zowel zonder reden als onredelijk is, haalt een moedeloze en woedende Kajin uit . Hij vermoordt zijn broer en elimineert voor altijd zijn vermeende rivaal. Hashem besluit, als reactie op deze gruwelijke daad van broedermoord, dat Kajin de rest van zijn leven in ballingschap zal doorbrengen .

Op het climaxmoment van het verhaal van Kajin en Hevel komt echter een opvallende tekstuele omissie naar voren. De Tora zegt: "En Kajin zei tegen zijn broer Hevel, en het was toen ze in het veld waren, en Kajin stond op tegen zijn broer Hevel en doodde hem."

Wat zei Kajin ? Waarom introduceert de Tora een gesprek dat vervolgens niet wordt opgenomen? [Opmerking: Va'yomer verwijst altijd naar een specifieke verbale communicatie, en wordt in de Tora steevast gevolgd door de inhoud van die communicatie.]

De rabbijnen in de Midrasj Rabba gaan de tekstuele uitdaging aan en suggereren drie mogelijke gesprekken die tot de noodlottige fysieke confrontatie tussen Kajin en Hevel hadden kunnen leiden .

1. De broers waren vastbesloten de wereld te verdelen. Eén van hen nam bezit van de grond, terwijl de ander alle roerende zaken opeiste. Zodra de splitsing van kracht werd, zei de een tegen de ander: 'Jij staat op mijn land!' terwijl de ander antwoordde: "Jij draagt mijn kleren !" Er volgde een strijd en Kajin doodde Hevel.

2. Hun geschil concentreerde zich helemaal niet op materiële bezittingen, maar in plaats daarvan op het Bét Hamikdash, de Heilige Tempel (die millennia later door de Joodse natie zou worden gebouwd). Nadat ze zowel het land als de roerende goederen gelijkelijk hadden verdeeld, claimden Kajin en Hevel allebei de heerschappij over de Tempel, waarbij elk van hen betoogde dat deze in zijn domein moest worden gebouwd. Er volgde een strijd en Kajin doodde Hevel.

3. De strijd concentreerde zich op geen van de bovenstaande zaken. Kajin en Hevel vochten feitelijk om hun moeder Chava (of als alternatief, om één van hun zussen). Er volgde een strijd en Kajin doodde Hevel.

De Midrasj lijkt echter meer vragen dan antwoorden op te roepen. Kunnen de rabbijnen suggereren dat zij de inhoud kennen van een gesprek waarover de bijbeltekst volkomen zwijgt ? Moeten we aannemen dat de Midrasj een profetische visie weerspiegelt of dat de rabbijnen op de een of andere manier persoonlijk aanwezig waren op de plaats van de moord op Hevel ? Bovendien lijkt elk van de rabbijnse suggesties bizarder dan de volgende . Hoe kunnen we bijvoorbeeld serieus overwegen dat Kajin en Hevel daadwerkelijk ruzie hadden over de Tempel ? Het concept van de Bét Hamikdash zou pas eeuwen na hun dood in de menselijke ervaring worden geïntroduceerd. Op dezelfde manier wordt er in de bijbeltekst geen aanwijzing gevonden die de bewering ondersteunt waarover Kajin en Hevel hun geschil voerden, hetzij over materiële rijkdom, hetzij over een vrouw.

Simpel gezegd: hoe moeten we de Midrasj-benadering van de strijd tussen Kajin en Hevel begrijpen?

Contra-intuïtief biedt deze ogenschijnlijk vreemde rabbijnse passage ons feitelijk een perfecte toegang tot de wereld van Midrasj . Er is een enorm verschil tussen psjat (eenvoudige uitleg van bijbelteksten) en midrasj (rabbijnse exegese).

Wanneer we binnen de wereld van psjat opereren, zoeken we naar de directe betekenis van de tekst die voor ons ligt. In dit rijk is alles letterlijk en concreet .

Wanneer we echter de wereld van de Midrasj betreden, veranderen de regels compleet .

Midrasjim zijn voertuigen waarmee de rabbijnen, met behulp van de Toratekst als uitgangspunt, belangrijke boodschappen en lessen overbrengen . Als zodanig zijn Midrasjim niet noodzakelijkerwijs bedoeld om letterlijk te worden genomen; noch mogen ze worden gezien als pogingen om de feitelijke betekenis van een specifieke Tora-passage uit te leggen . Door het voertuig van Midrasj te gebruiken om eeuwige lessen en waarden over te brengen, verbinden de rabbijnen deze waarden met de Tora-tekst zelf. Ze zorgen er ook voor dat de lessen niet verloren gaan en altijd zullen worden gezien als rechtstreeks uit de Tora .

Onze taak is daarom, wanneer we de wereld van de Midrasj betreden, het bepalen van de mondiale lessen die de rabbijnen willen overbrengen .

In de Midrasj die voor ons ligt, leggen de rabbijnen niet alleen maar het verhaal van Kajin en Hevel uit. In plaats daarvan beschouwen zij deze eerste gewelddadige gebeurtenis in de menselijke geschiedenis als het prototype van fysieke confrontatie door de eeuwen heen. Trouw aan de Midrasj-stijl drukken ze belangrijke mondiale observaties uit in concrete, verhaalachtige termen. Feitelijk leggen de rabbijnen in deze Midrasj de volgende verklaring af : Wij waren niet aanwezig toen Kajin Hevel vermoordde . We kunnen ook geen enkele informatie rechtstreeks uit de Tora-tekst halen over de bron van hun geschil . Als u ons echter zou vragen waar deze broeders mee worstelden, zouden we genoodzaakt zijn één van de drie opties voor te stellen .

In de loop van de menselijke geschiedenis heeft de mens zijn broeder vermoord voor materieel gewin, vanwege religie en vanwege lust. Alle bloedvergieten en oorlogvoering zijn terug te voeren op deze drie primaire bronnen. We zijn er daarom zeker van dat één van deze kwesties als basis heeft gediend voor de confrontatie tussen Kajin en Hevel aan het begin van de menselijke geschiedenis.

Dit rabbijnse commentaar dient als een ontnuchterende herinnering aan het feit dat de mensheid geen centimeter verwijderd is van het moordveld van de moord op Hevel. Ondanks de waargenomen sociale vooruitgang is er niets fundamenteel veranderd. De oorzaken van menselijke conflicten zijn door de tijd heen opmerkelijk constant gebleven. De Midrasj blijft helaas nog steeds relevant, eeuwen na zijn auteurschap.

Als de twintigste eeuw al welke veronderstelling dan ook heeft gelogen, dan was het wel de veronderstelling dat wetenschappelijke en technologische vooruitgang automatisch ook gepaard zou gaan met morele vooruitgang. De eeuw die ons de Holocaust heeft gebracht herinnert ons eraan dat we in veel opzichten simpelweg beter zijn geworden in het vermoorden van elkaar. Tot nu toe ziet de 21e eeuw er niet veel beter uit.

Hoe opmerkelijk en fascinerend de Midrasj ook mag zijn, hij geeft geen antwoord op de oorspronkelijke tekstuele vraag die we hebben opgeworpen. Nogmaals, waarom vertelt de Tora ons niet wat Kajin tegen Hevel zei? Waarom een gesprek introduceren en de inhoud ervan vervolgens opzettelijk niet opnemen?

Op één niveau zouden we eenvoudigweg kunnen antwoorden dat Hashem wil dat wij de lege plekken invullen. Soms wordt een deel van de Tora onvoltooid gelaten om ons tot partners in de tekst te maken. Hashem daagt ons uit om in die tekst de talloze mogelijke lessen te lezen die relevant zijn voor ons leven. Als de Tora ons de inhoud van Kajins dialoog met Hevel had verteld, zouden de vragen niet zijn gesteld, zou de Midrasj niet zijn geschreven en zouden de fundamentele lessen ervan nooit zijn overgebracht.

Er kan echter een nog diepere en krachtigere reden zijn voor het weglaten van de Tora in de tekst die voor ons ligt. De Tora bewerkt de inhoud van Kajins woorden tot Hevel, omdat Hashem wil dat wij begrijpen dat die woorden, wat ze ook mogen zijn geweest, geen uiteindelijk gevolg hadden. Soms is een daad zo verdorven dat de oorzaak en motivatie ervan onbelangrijk zijn; er kan geen geldig excuus worden aangeboden.

Misschien had Kajin gerechtvaardigde grieven tegen zijn broer. Wij zullen het echter nooit weten. Kajin verliest alle aanspraken op onze empathie en begrip op het moment dat hij zijn broer vermoordt. Niets kan deze gruwelijke daad verklaren, en zeker niets kan het rechtvaardigen.

Opnieuw brengt de eeuwige Tora-tekst, dit keer door weglating, een boodschap over, die angstaanjagend toepasbaar is op onze tijd. Wat de oorzaak ook is, daden van terreur, chaos en moord tegen onschuldige slachtoffers zijn onvergeeflijk.

De daders van deze misdaden maken, door hun daden, hun eigen potentiële grieven irrelevant. Hashem wil dat we weten dat Kajin iets tegen Hevel zei. Hij wil ons echter ook laten weten dat wat Kajin zei uiteindelijk er niet toe doet. De tekst brengt deze les op de krachtigste manier over. Er wordt ons verteld dat er een gesprek heeft plaatsgevonden, maar de inhoud van dat gesprek wordt ons niet verteld.

Toen ik me voorbereidde om dit artikel in te dienen, besepte ik niet hoe tragisch relevant het zou zijn. Onze vijanden hebben opnieuw hun ware aard laten zien, door de brute moord en ontvoering van honderden onschuldige burgers en het verwonden van duizenden.

Niets kan zulke gruwelijke daden rechtvaardigen, en we kunnen alleen maar “hopen” dat de wereld die waarheid zal erkennen...

Samen bidden we voor de veiligheid en het succes van onze Israëlische soldaten tijdens de komende moeilijke dagen, en voor de veiligheid van onze burgers, waar ze zich ook mogen bevinden.

Opnieuw hebben de gebeurtenissen ons laten zien, dat de Tora soms niet onderwijst door wat in de tekst staat, maar door wat er wordt weggelaten.

Haftara : Machar Chodesh (Shmuel(1) 20-18) De Joodse bestemming

De bekende (en vaak gelezen) haftara voor Erev Rosh Chodesh (zoals deze Shabbat) lijkt eigenlijk weinig te maken te hebben met het begin van een nieuwe maand, afgezien van de openingswoorden van Jonatan tegen David – “Machar Chodesh”, dat het morgen Rosh Chodesh zal zijn. Het interessante, hoewel nogal trieste, verhaal van David's vlucht uit het koninklijk paleis (tot stand gebracht met de hulp van Jonatan) heeft geen duidelijke relevantie voor het begin van

een nieuwe maand – zeker niet één die belangrijk genoeg is om te zijn vastgesteld als de verplichte lectuur voor elke maand op **Shabbat Erev Rosj Chodesj** .

HaRav Soloveitchik, zt"l, stelde dezelfde vraag – en gaf een antwoord gebaseerd op een midrasj gevonden in Shemot Rabba :

De Midrasj geeft aan dat de hele Joodse geschiedenis wordt weerspiegeld in de maancyclus en daarom...

* **Avraham** vertegenwoordigde het begin van de Joodse geschiedenis – gesymboliseerd door de eerste verschijning van de nieuwe maan. Dit “maanlicht” werd vijftien generaties lang sterker en helderder, tot aan de regering van....

* **Shlomo HaMelech**, toen de Joodse geschiedenis zijn hoogtepunt bereikte, toen de Bét HaMikdash werd gebouwd en alle twaalf stammen in vrede en harmonie leefden. Het was een tijdperk dat werd gesymboliseerd door de volle maan. Voor de volgende vijftien generaties nam het lot van Israël echter af, net als de maan halverwege de maand, en met de verwijdering van....

* **Tsidkiyahu HaMelech**, de vernietiging van de Bét HaMikdash, de ineenstorting van de Davidische monarchie en de ballingschap van de Joodse natie . Alles werd donker – (misschien vertegenwoordigd door de blindheid van koning Tsidkiyahu), die de toestand van de maan weerspiegelt op erev Rosh Chodesh, de dag vóór Rosh Chodesh, wanneer het licht niet langer wordt gezien.

* En natuurlijk begint de cyclus opnieuw op Rosh Chodesh wanneer de verlichting van de maan sterker en sterker wordt, net zoals het koninkrijk Israël, haar kracht en levendigheid, vernieuwd en verjongd zal worden.

Het was deze boodschap, zo betoogt de Rav , wat Jonathan , David leerde. Hoewel de zaken er somber uitzien, ook al word je misschien achtervolgd door mijn vader en zijn mannen, onthoud – “Machar Chodesh” – ondanks de duisternis die je vandaag omringt, is dat alleen maar omdat het de laatste dag van de maand is en het licht van de maan verdwenen is . Maar morgen, “Machar”, zal er “Chodesh” zijn, een nieuwe maand en een nieuwe maan die zal groeien in kracht, in verlichting en in vitaliteit. Vandaag is het zwart; morgen zal het helder zijn. Dit is geen hoop, en zelfs geen profetie; het is, zoals de Rav het zegt, ‘Joodse bestemming’.

En dit is de boodschap – de essentiële boodschap – waaraan Joodse gemeenschappen generaties lang op elke Shabbat Erev Rosh Chodesh moesten worden herinnerd.

En in een krachtig naschrift richt Rav Soloveitchik onze aandacht op Masechet Rosh HaShana (25a), waar we lezen over een tijdperk waarin de “bezetter” van het land de Joden niet toestond de Kiddush Levana (heiliging van de nieuwe maan) te reciteren.). De G'mara vermeldt dat Rabba, Rav Chiya vroeg om de verschijning van de nieuwe maan te observeren en erover te rapporteren . Maar in plaats van de gebeurtenis expliciet aan de rechtbank te melden, werd hem gevraagd een gecodeerd bericht te gebruiken en tegen de rechtbank te zeggen: “David Melech Jisrael Chaj V'kajam”! Het was een boodschap die de geleerden uit de oudheid begrepen: dat de maan is verschenen en dat er inderdaad een mooiere toekomst wacht.

De Rav sluit zijn boodschap af met de opmerking dat het Joodse volk de afgelopen 1900 jaar misschien leek te ‘verdwijnen’; wij zullen opnieuw verschijnen met de komst van het Messiaanse tijdperk . En ik zou eraan willen toevoegen: we zijn al begonnen de maan steeds helderder zien worden . De nieuwe maan is weer verschenen ! (R. Nachman Winkler)

Shabbat Shalom

Voor suggesties en commentaar : mobi166@hotmail.com

Gelieve dit blaadje (deze link) ook door te sturen aan vrienden en kennissen.

En je bronnen zullen zich naar het buitenland verspreiden (Misjlé 5-16)

לע"נ ר' יששכר דב בן ר' מנחם מנס ז"ל ולע"נ מרת פרומה בת ר' צבי אריה ז"ל

Dit blaadje met de naam “Mijn Jodendom” kan men downloaden op de site : <https://ladaat.co/gilyonot/>